

Van de redactie en het bestuur

Voor u ligt het 'Kleine Korczak Bulletin', inmiddels no 6. In de redactie- en bestuursvergaderingen van de Korczak Stichting spreken we regelmatig over de plaats die het Bulletin binnen onze activiteiten inneemt. Te meer omdat we van verschillende kanten vragen krijgen als: 'Waarom reageert de Korczak Stichting via haar Bulletin niet expliciet op nationale en internationale situaties die de rechten van kinderen aangaan, zoals de oorlog in Irak of het conflict tussen Palestijnen en Israëliërs. We willen die vragen zeker niet uit de weg gaan, maar volgen een andere route dan ach en wee roepen. Vandaar een voorlopig antwoord.

De Janusz Korczak Stichting adviseert en ondersteunt organisaties, scholen en initiatieven die werken aan een serieus respect voor kinderen en hen serieus nemen; in het gezin, de kinderopvang, jeugdhulpverlening of in scholen. Tegelijkertijd zien we om ons heen landelijk en wereldwijd gruwelijke misstanden waar de rechten van kinderen betreft, waartegen ieder weldenkend mens in opstand komt. Daarom heeft de Janusz Korczak Stichting haar steun en adhesie betuigd aan nationale en internationale organisaties die op een veel effectievere manier actie kunnen ondernemen tegen de misstanden die we om ons heen zien en waar de rechten van kinderen met voeten worden getreden. Dan hebben we het over de actiegroep RAAK (de landelijke actiegroep tegen kindermishandeling en Defence for Children International, die de rechten van kinderen wereldwijd verdedigt en daar werk van maakt. We hebben dus een grote commitment met organisaties die zich concreet inzetten voor 'children at risk'

Toch willen we een bescheiden bijdrage leveren in de vorm van analyses, signalementen of kritische commentaren. Daarom willen we vanaf het volgende nummer iedere keer een column of reactie-box op te nemen waarin we reageren op actuele situaties. Tegelijkertijd zullen we het Kleine Korczak Bulletin laten fungeren als een doorgeefluik van ont-

wikkelingen of acties op het gebied van de rechten van het kind. Zo treft u in dit nummer een verslag aan van de uitreiking van de Geuzenpenning aan DCI.

Tenslotte zal het u niet ontgaan zijn dat we actuele en lastige onderwerpen bij de kop pakken en nadrukkelijk via onze Themajaarboeken aan de orde stellen. 'Jongeren en geweld' in 2002 en 'Jongeren, seksualiteit en intimiteit' in 2003.

Maar nogmaals, als Janusz Korczak Stichting willen we niet voortdurend op de grote podia staan maar veeleer kleinschalig, ouders, hulpverleners, leidster en leerkrachten helpen en adviseren. Daar hebben we onze handen voorlopig vol aan.

De Geuzenpenning 2003 gaat naar Defence for Children International DCI

DCI krijgt de Geuzenpenning, omdat zij vanaf het begin een 'ambassadeur' en pleitbezorger geweest is voor de toepassing van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

DCI heeft zich inderdaad ingezet voor een groot aantal thema's: kinderarbeid, kindsoldaten, rechts-hulp voor kinderen en voor een kinderstrafrecht dat gebaseerd is op het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind. We willen als Nederlandse Janusz Korczak Stichting Defence for Children International van harte feliciteren met deze waardering in de vorm van de Geuzenpenning. De penning werd op 13 maart door oud-minister Winnie Sorgdrager in Vlaardingen overhandigd aan de Bolivianse president van DCI, Jorge Vila Despujol.

Philip Veerman, tot voor kort president van DCI en mede-oprichter van de Nederlandse Janusz Korczak Stichting hield bij deze gelegenheid op 13 maart 2003 in Vlaardingen een korte toespraak. We memoreren enkele gedeelten uit zijn dankwoord.

'Ik beschouw de Geuzenpenning als een er-

kenning voor het totale werk van DCI.

DCI heeft vanaf het begin zich tot doel gesteld het signaleren van misstanden en schendingen van mensenrechten van kinderen. Maar ook zag het eerste bestuur als taak kinderen en jongeren op internationaal niveau te vertegenwoordigen en te zorgen dat op het nationaal niveau kinderen effectief zouden worden vertegenwoordigd, indien nodig door rechtsbijstand.

Ondanks het feit dat bijna alle landen het Verdrag over de Rechten van het Kind hebben geratificeerd, staat het dagelijks leven van miljoenen kinderen in schril contrast met de mooie woorden in dat Verdrag. De kloof tussen de woorden en daden is enorm. Kinderen zijn nog steeds geen prioriteit van landspolitiek. En veel kinderen weten ook niet wat hun rechten zijn. Politici zeggen vaak dat 'kinderen onze toekomst zijn', maar wat voor toekomst? Ondervoede, onopgeleide en niet serieus genomen kinderen zijn een recept voor een onveilige wereld.

We hebben nog een lange weg te gaan. DCI hoopt een belangrijke bijdrage te leveren aan het veranderingsproces om een 'rights-based approach' te verwezenlijken.

Wij danken derhalve het bestuur van de Stichting Geuzenverzet, dat met het toekennen van de Geuzenpenning 2003 aan DCI, de rechten van het kind, de beweging in het algemeen en DCI in het bijzonder een steun in de rug heeft gegeven.'

Philip Veerman

Korczak en de kinderopvang een mini cursus

De pedagogiek van Janusz Korczak en de Kinderopvang een mini-cursus van 2,5 uur in de avonden. 'DE BOERDERIJ', een unieke kinderopvang op een veebedrijf in Weesp en de JANUSZ KORCZAK STICHTING organiseren op drie data in 2003 en 2004 een workshop/cursus voor leidsters in de Kinderopvang en Buitenschoolse opvang.

De cursus wordt 3x aangeboden.

- C donderdag 25 sept. 2003
- C donderdag 29 jan. 2004
- C donderdag 15 apr. 2004

minimaal 10 deelnemers.

De avonden beginnen 19.30 uur en eindigen om

22.00 uur. Het adres:
Kanaaldijk 1 te Weesp

Kosten van de cursus zijn € 35 (voor donateurs Janusz Korczak Stichting € 25).

Voor aanmelding en verder informatie kunt u contact opnemen met de Janusz Korczak Stichting
Postbus 70048
1007 KA Amsterdam
020 644 70 18
of via info@korczak.nl

NB. *Deze cursus kan ook bij u op locatie verzorgd worden.*

Korczakprijs 2003 gaat naar 'Thuis op straat'

De jury die de twee-jaarlijkse Korczak Prijs toekent heeft besloten dat dit jaar de prijs wordt uitgereikt aan de organisatie 'Thuis op Straat' (TOS). Begonnen in Rotterdam, heeft het nu vertakkingen naar een aantal gemeenten in Nederland. De grote motor en initiatiefnemer achter 'TOS' was Ton Huyskens uit Rotterdam. Hij heeft het voorstel gedaan om de uitreiking in Amsterdam-Noord te doen plaats vinden en de TOS-medewerkers die in dit stadsdeel werken speciaal in het zonnetje te zetten. Maar. . . .de prijs is een waardering voor de hele TOS-organisatie. Hun aanpak appelleert aan eigen initiatieven en inbreng van kinderen. Tegelijkertijd schept TOS situaties waardoor kinderen en ouders van verschillende culturen op een natuurlijke manier met elkaar optrekken. De Janusz Korczak Stichting feliciteert alle 'Thuis op Straat'- medewerkers met de prijs en drukt op deze manier haar grote waardering uit voor hun werk. TOS stelt zich hieronder aan u voor.

Welkom bij 'Thuis op straat' !

Thuis Op Straat (TOS) werkt in een buurt/wijk aan veiligheid, aanspreekbaarheid op gedrag en positief speelklimaat. TOS staat voor liefde en aandacht, een sportiever, vriendelijker en fatsoenlijker klimaat in de straten en op de pleinen van een wijk. TOS richt zich daarbij op jeugd in de leeftijd van 2-20 jaar. Door middel van signaleren, organiseren van activiteiten en participeren de openbare ruimte weer terug geven aan de jeugd en daarmee aan de hele buurt.

Met een team wat TOS-medewerkers, onder leiding van een voorman/vrouw en/of TOS-baas, worden dagelijks activiteiten georganiseerd op het gebied van sport & spel, circus, drama, educatie, creativiteit e.d. Na de activiteiten wordt het elektronisch

logboek ingevuld. In een database wordt veel informatie over de straten en de pleinen en de sfeer vastgelegd, waaruit later weer veel 'geleerd' kan worden.

Ander belangrijk aspect van TOS is het leggen en onderhouden van vele contacten in de buurt. Daardoor ontstaat er een netwerk van allerlei partijen om zaken te regelen en problemen in de buurt gezamenlijk aan te pakken. TOS werkt integraal aan, in en voor de buurt!

Lucia van den Berg TOS Amsterdam-Noord

De prijsuitreiking zal dit najaar plaats vinden in het Stadsdeelhuis Amsterdam-Noord. U ontvangt medio september een uitnodiging en het programma.

'Kidsweek' een nieuwe weekkrant voor jonge mensen

Enige weken geleden, op 19 april is er een nieuwe krant voor jongeren uitgekomen. Misschien kennen jullie hem al, de Kids Week, een speciale weekkrant voor jonge mensen in de leeftijd van 12 tot 16 jaar. De redactie van het Kleine Korczak Bulletin heeft mij gevraagd mijn mening te geven. Daar ben ik graag op in gegaan.

Mijn eerste idee ervan was dat de krant op de Metro lijkt. Ze heeft hetzelfde formaat en dezelfde soort kopjes. Maar tijdens het lezen merkte ik wel dat dit een echte kidskrant is.

De moeilijke begrippen worden voor je uitgelegd en schrijvers spreken je met je of jou aan. Er komen kinderen aan het woord en de krant zit vol met kleur.

Ook de onderwerpen zijn afwisselend en leuk. De krant is niet gevuld met het soort nieuws dat je bijvoorbeeld in Trouw leest, maar wel veel actualiteit en onderwerpen waar tieners in geïnteresseerd zijn. Bijvoorbeeld: Rood staan en het omgaan met geld; Wat gebeurt er met kinderen in oorlogsgebieden?; Risico's bij het aanbrengen van tatoeages, nieuwe modetrends en natuurlijk het nieuwste uit de gameswereld. Het enige wat ik jammer vind is de prijs. Maar ach, ik ben de gratis Metro van het station gewend, dus dat zegt niets.

De Kids Week kost € 1,35 (losse numers) en komt eens per week uit. Te koop bij 1600 verkooppunten. Via de site www.kidsweek.nl kun je ook een abonnement nemen.

Anna Skubisz

Studie- en Ontmoetingsdag 'Jongeren, seksualiteit en intimiteit'

Janusz Korczak Studie-en Ontmoetingsdag op zaterdag 25 oktober a.s. in Almere Haven (Gebouw AVANTI). Het thema van deze dag sluit aan bij het Korczak Jaarboek 2003, 'Jongeren, seksualiteit en intimiteit'

Na de zeer succesvolle studiedag in oktober 2002, eveneens in Almere, hebben we als Janusz Korczak Stichting besloten ieder jaar zo'n ontmoeting rond een actueel onderwerp te organiseren. We zijn op dit moment bezig deze dag inhoudelijk voor te bereiden. In het september nummer van het Kleine Korczak Bulletin publiceren we het volledige programma. Noteert u alvast in uw agenda deze datum.

NB. Het jaarboek 2002, 'Jongeren en geweld' is nog te koop bij de Korczak Stichting.

Esterka

Vervolg van de aantekeningen van pupil nr. zesenvijftig uit het weeshuis van Dr. Korczak (Dom Sirot) over juffrouw Esterka. In het Kleine Korczak Bulletin zijn we de verhalen over Juf Esterka begonnen in het decembernummer 2002.

De 'Kleine Revue' als wekelijkse bijlage voor kinderen verscheen in Polen voor het eerst in 1926. De teksten over Esterka verschenen voor het eerst in 1935. Maar ze gaan over de laatste jaren van de Eerste Wereldoorlog in Warschau. Eerst door de Russen bezet, later door de Duitsers.

14 februari 1917

Juf Esterka vertelde ons vandaag over Zwitserland. Over de prachtige hoge bergen die in de winter en in de zomer met sneeuw bedekt zijn. En dat de mensen in Zwitserland vier talen spreken. Maar juf Esterka kent er maar één van, Duits. Ze leerde niet alleen die taal spreken, ze heeft ook veel mooie liederen geleerd.

- *Vandaag zal ik niet voor jullie zingen, want ik ben moe. Maar herinner me eraan, dat ik voor jullie een lied zing over onweer op het meer.*

19 februari

Al een paar dagen heb ik niet geschreven want door de honger kon ik me niet goed concentreren. Toen de Russen er waren voelden we ons niet arm, maar de Duitsers laten zich naar ons stevig gelden. De

oudere meisjes zeggen dat de Duisters grote uitvinders zijn: zelfs van klei kunnen ze eten maken. Dat klopt. Want we hebben nooit peluszki gegeten. Ze lijken op erwten maar ze zijn helemaal zwart en je kunt ze op geen enkele manier zacht koken. Beniek zei dat die peluszki voor de oorlog in het paardenvoer zat. Maar nu vinden wij ze ook lekker.

De geachte Duisters hebben ook verzonnen hoe je chocolademelk van water kunt maken. Het lijkt op thee, maar je ruikt chocolademelk. Je moet wel je ogen dicht doen als je drinkt. Surka vertelt dat voor de oorlog de kinderen vaak echte chocolademelk kregen. Maar ik heb dat hier niet meegemaakt.

Surka lacht me uit en noemt me een kindje, want ik weet niet hoe chocolademelk eruit ziet. Wat zou dat? Ik wou dat er in de soep meer aardappelen zaten, dat je ze niet hoefde te vangen, zoals Fulek zegt, en dat we bij het avondeten wat meer kregen dan die vier schijfjes brood.

23 februari

God, wat vriest het. Het is al 1917 en er is niets veranderd. Het blijft maar oorlog en dan nog die ontzettende koude. Juf Stefa zei dat het heel, heel lang geleden is dat er zo'n strenge winter was.

Bij ons in de straat is er een bakker en een kolenmagazijn. Altijd staan er rijen mensen. Ze houden bonnen in hun hand en ze staan dicht tegen elkaar aan. Het is nu 10 uur en ze staan er al vanaf zes uur. Ook omdat ze zo niet bevriezen bij zo'n vorst. De één houdt de ander warm.

Wat ben ik gelukkig dat ik, ook al heb ik honger, niet in de rij hoef te staan. Bij ons wordt alles in zakken binnengebracht. We kijken er dan naar en denken dat iedereen in de loop van de dag een zak met gort vindt. Juf Stefa keek bedroefd, toen ze vandaag naar het kantoortje ging. Het bleek dat ze de helft minder hadden gestuurd dan was beloofd. Zou mijn zus ook in de rij staan? Zou ze zich ook zo tegen vreemde mensen aandrukken, zodat ze warm zou blijven? Zou ze ook zulke droevige ogen hebben als die mensen die steeds naar een winkel kijken die nog dicht is?

Ik vroeg het haar. Ze zei dat ze nooit in de rij staat. Ze lachte maar keek ook bedroefd. Ze wil niet dat ik me zorgen maak en ze wil me ook ontzien. Ze ziet er zo mager en armzalig uit.

27 februari

Ik zou erg gelukkig zijn als iemand net zo van mij zou houden als juf Stefa van juf Esterka. Wanneer zij haar vasthoudt en omarmt, denk ik dat een moeder niet meer van haar eigen kind kan houden als

juf Stefa van juf Esterka.

Als ik naar hen kijk, word ik er niet blij van, maar wil ik dat ik een moeder heb, ook al is dat niet zo.

*'Onder vier ogen met God,
gebeden voor hen die niet bidden'*

Deze zomer wordt verwacht dat het boek 'Onder vier ogen met God, gebeden voor hen die niet bidden' van Janusz Korczak in vertaling door René Görtzen zal verschijnen.

Achttien (volgens het Joodse 18 -gebed) vrijmoedige, direct tot God gerichte overpeinzingen, waarin Korczak bijvoorbeeld zijn wanhoop, zijn gedeprimeerdheid, zijn opstandigheid, maar ook zijn verrukking, zijn kinderlijk vertrouwen en zijn uitgelatenheid in de mond legt van een jong kind, een lichtzinnige vrouw, een opstandig mens. Verrassende uitingen van Korczaks gevecht met het leven, met zichzelf, met God, geschreven na de dood van zijn moeder.

De 18 gebeden, die volledig opnieuw door René Görtzen zijn geredigeerd, zijn door hem voorzien van een uitgebreide epiloog waarin deze teksten van Korczak tevens in hun historische context worden geplaatst. Uitgeverij SWP. 120 pag.

'Het kleine Korczak Bulletin' is een uitgave van de Janusz Korczak Stichting en verschijnt 4 x per jaar

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat.

Postbus 70048
1007 KA Amsterdam
tel. 020 644 70 18
fax 020 644 81 54
info@korczak.nl
www.korczak.nl

redactie
Theo Cappon
Edward Skubisz
Anouk Brink

gast redactie
Anna Skubisz

Deze nieuwsbrief kunt u ook via uw e-mail ontvangen, stuur hiervoor een e-mail naar info@korczak.nl onder vermelding van Kleine Korczak Bulletin